

Vi förenklar
din vardag!

KAP - en guldgruva!

KAP är ett skräddarsytt system för dig som är nötköttsproducent. I KAP får du uppföljning av djuren och produktion med tillväxt, slaktrésultat, härstamningskontroll – det vill säga grunden för produktionsplaneringen!

Här är tips och råd hur du ska bokföra och göra noteringar för att få ut mesta möjliga från KAP.

VÄXA
S V E R I G E

Stalljournal

Stalljournalen ska finnas i varje besättning och Stalljournalen tillhandahålls av Jordbruksverket, det finns flera godkända elektroniska stalljournaler och även en webbaserad som Jordbruksverket har, läs mer www.sjv.se.

Det finns även en elektronisk Stalljournal som är anpassad för Kokontroll och KAP-besättningar, den säljs av Växa Sverige och heter **Kokontrollen på PC** (KKPC).

Många föredrar att också använda KAPs lilla fickkalender eller Anteckningsbok mjölkboskap som bägge tillhandhålls av Växa Sverige. *Observera att dessa två noteringsböcker inte är några godkända journaler.*

Inköpta, sålda och döda djur

Inköpta djur, försålda djur och döda djur ska noteras i stalljournalen inom 48 timmar från händelsen och rapporteras till CDB senast sju dagar efter händelsedatum. (Statens Jordbruksverks föreskrifter.)

När man rapporterar till härstamningskontrollen sker automatisk också rapportering till CDB. Om rapportering görs via CDB-Internet sker automatisk överföring till KAP.

Kalvar, Kalvningar, rapportering

Samtliga kalvar ska noteras i stalljournalen på plussidan inom 48 timmar från födelsen, de bör också noteras i kalvningsdelen (fr o m sid.62) i stalljournalen eller i noteringsjournalen med angivande av kons bruksöronnummer, kalvningsdatum, förlossningstyp samt kalvens öronnummer och användning.

Alla kalvar ska ID-märkas vid födelsen, dock senast 20 dagar efter födelsen.

Rapportering av kalven ska ske senast sju dagar efter det kalven märkts. (Statens Jordbruksverks föreskrifter.) När man rapporterar till KAP sker automatisk också rapportering till CDB. Om rapportering sker via CDB-Internet sker automatisk överföring till KAP. Görs rapporteringar via Jordbruksverkets blanketter förs inga uppgifter över till KAP.

Märkning av djur

Alla djur ska vara märkta med av Jordbruksverket godkända plastöronmärken (gula SE-brickor) i båda öronen.

Då ett djur har tappat en öronbricka eller brickan har blivit oläslig ska en ersättningsbricka snarast möjligt appliceras på djuret. Ersättningsbrickan ska alltid vara präglad med samma identitetsuppgifter som fanns på originalbrickan. Reservbrickan kan användas - tillfälligt istället för en ersättningsbricka. Reservbrickan är präglad med landsbeteckningen för Sverige (SE) och produktionsplatsnummer. Reservbrickan får bara användas om det finns en originalbricka eller ersättningsbricka i djurets andra öra. Individnumret och kontrollsiffran måste skrivas dit med en märkpena för bestående skrift. Om djuret har tappat en originalbricka eller en föreningsbricka ska en ersättningsbricka beställas.

Föreningens personal

Föreningens personal ska vid varje besökstillfälle ges möjlighet att ta del av anteckningar rörande betäckningar, födda, döda, inköpta och sålda djur. Notera därför dessa uppgifter fortlöpande i stalljournalen (och ev. i noteringsjournalen).

Betäckningar

Alla betäckningar ska noteras i stalljournalen eller i noteringsjournal. Där ska hondjurets öronnummer, betäckningsdatum samt använd tjur noteras.

Vid släppning av tjur för fri betäckningsperiod ska hondjurets/ens öronnummer, släppningsdatum (= första dag) samt använd tjur noteras.

När tjuren och hondjuret/en skiljs åt ska separationsdatumet (= sista dag) noteras på samma rad som första dag noteras. Även om ett hondjur har konstaterats dräktig ska datum för ev. senare samgående med tjur noteras. Djuret kan kasta och ta sig dräktig på nytt, och saknas då notering om den senare betäckningsperioden får kalven okänd far.

Om tjuren går i flocken året runt påbörjas betäckningsperioden dagen efter kalvningen och avslutas på nyårsafton eller senast dagen innan kalvningen.

När betäckningssäsongen är slut ska betäckningarna rapporteras till Växa Sverige via Inrapportering via Webb, programmet Kokontrollen på PC eller via skanning-blanketter.

Inrapportering via Webb är en nyhet som lanserades juni 2013 och finns på vår hemsida www.vx.se, inloggning krävs o beställs hos kundservice 010-471 06 60.

Inrapportering via webb

Provmjöknig Vägning - Mätning - Övrigt Betäckning Missbildning Djurägarsemin Visa insända rapporteringar Favorit

Skanningblanketter finns på alla driftsplatser eller kan beställas hos kokontrollsupporten i Kalmar, 010-471 09 00.

Observera att om inte betäckningsuppgiften finns rapporterad till KAP före kalvningen, kommer kalven att få okänd fader.

OBS! Att **betäckningstjuren måste vara verifierad** ifall avkommor ska stambokföras. Verifiering innebär att tjurens DNA testas mot moder o faders DNA. Ta hårprov och skicka in för DNA analys. Tag gärna hårprov på alla hondjur och tjurkalvar, märk upp och lägg i

frysen, då finns möjlighet att senare verifiera härstamningar och stambokföra djur.

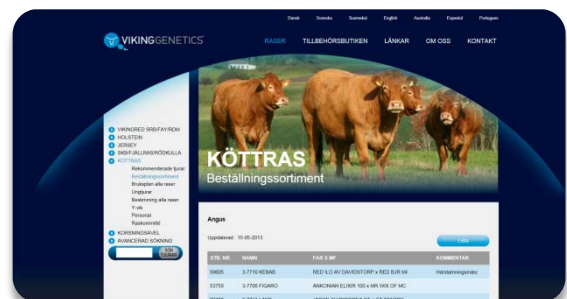
Semineringar

Semineringar rapporteras kontinuerligt av husdjursföreningens personal.

Seminerar besättningen själv ska djurägar-seminrapport skickas in senast 30 dagar efter seminering. Djurägarsemineringar kan också rapporteras via vår hemsida (se mer info under stycket betäckning ovan) eller via programmet KKPC. Kopian på seminrapporten/Kokorten med notering ska sparas på gården i 5 år.

Vill du **seminera** några eller alla dina djur är det ett utmärkt sätt att variera härstamningarna i besättningen, och välja tjur utifrån varje kos egenskaper. Avelsframstegen blir större både i besättningen och i rasen som helhet.

Gå in på www.vikinggenetics.se där kan man ta fram listor på semintjurar av alla kötttraser.

Beställ doser av de tjurar du vill ha till din driftplats. Importtjurar kan du oftast beställa genom din rasförening.

Embryoöverföring

För att kalvar som föds efter embryoöverföring ska erhålla officiell härstamning krävs att DNA analys utförs på kalven samt dess mor och far.

Tänk på att

- en **ET-inläggning** alltid måste rapporteras in via husdjursföreningen även om du använder KKPC, när inläggningen är gjord ska den rapporteras snarast.
- söka svensk id på embryon som har utländsk id. Annars kommer ET-utmärkning saknas på kalven.

Namn på djuren rapporteras senast i samband med stambokföringen. Max 30 tecken kan rapporteras (inklusive mellanslag).

Vissa raser har ett system där namnet ska börja med en ny bokstav varje år. T ex Charolais har systemet att kalvarnas namn ska börja med G år 2011, H år 2012 och I år 2013. Dessutom läggs ofta gårdsnamnet till. Moderns namn är också ofta med i namnet.

Kontrollera med din rasförening hur rekommendationen är. Namn rapporteras via vår hemsida (se mer info under stycket betäckning ovan), KKPC eller via blankett.

Vägningar

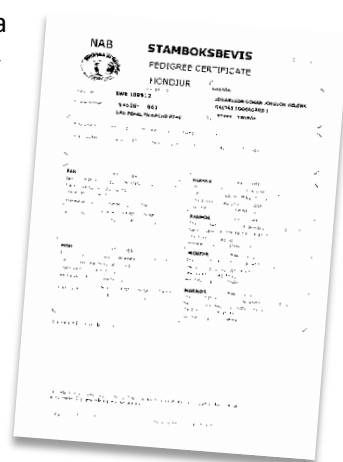
Vägningsintervallet för födda kalvar är 0-4 dagar (0 är födelsedagen), 200-dagarsvikten ska vägas mellan 150-250 dagar (undantagsfall 125-275 dagar) och 365-dagarsvikten 325-425 dagar. Den vikten som ligger till grund för stambokföring måste vägas av Växa Sveriges personal (A-vikt). Övriga vikter kan vägas av djurägare (D-vikt). För avelsvärderingens skull har det ingen betydelse ifall vikten är A-vikt

eller D-vikt. Det är viktigt för avelsvärderingen att så många av besättningens djur som möjligt vägs vid samtliga tillfällen (födelse-, 200- och 365 dagar). Om djuret är för ungt när A-vikten vägs så rekommenderas att djuret vägs om vid ett senare tillfälle och rapporteras in som djurägarvägd vikt. De raser som inte har viktkrav för stambokföring måste inte väga djuren. Djurägarvägda vikter rapporteras via vår hemsida (se mer info under stycke betäckningar ovan), programmet KKPC, eller skickas in på blankett.

Stambokföring av djur

För stambokföring i NABs stambok gäller de eventuella viktkrav som respektive rasförening har satt.

Stambokför själv via www.vxa.se eller beställ stambokföring från personal i Växa Sverige (stambokför man själv så skriver man ut beviset på egen hand, annars skickar Växa Sverige ut stb-beviset via post). Vid stambokföring krävs att besättningen är ansluten till KAP-Avel när djuret som ska stambokföras föds, mor och far är stambokförda, far är verifierat via DNA och att viktkraven respektive rasförening har bestämt uppfylls (alla raser har inte viktkrav). Har rasen viktkrav så måste personal från Växa Sverige övervaka vägningen som ligger till grund för stambokföringen.

Vid försäljning av djur, ska för stambokförda djur alltid stamboksbeviset åtfölja djuret, för icke stambokförda djur bör härstamningsbevis alltid åtfölja djuret.

EU-stambokföring av alla raser görs enbart utifrån härstamning och utan viktkrav. Avkomma efter ett EU-stambokfört djur kan stambokföras i NABs stambok.

En del raser har öppen stambok vilket innebär att det går att korsa fram renrasiga djur. Med

fyra generationer rasrent kan man begära att djuret öppnas för stambokföring. Då sker kontroll att fyra generationer av djur är födda i officiell kontroll samt att alla anor är av samma ras. Fadern ska vara stambokförd och ha verifierad härstamning.

Avelsvärden

Två gånger per år (1 maj och 1 november) avelsvärderas de flesta djur i KAP. Avelsvärden tas fram för födelse, tillväxt, slaktkroppsegenskaper och lätta kalvningar.

Avelsvärden ska ge vägledning för att välja djur med hög genetisk kapacitet. **Mix, Fix och Pix** är index där egenskaper som hör ihop har vägts samman. **Mix** visar djurets genetiska kapacitet för att föda och ta hand om sin kalv. **Fix** är födelseindex som visar om kons eller tjurens kalvar kan förväntas ha lätt för att födas. **Pix** handlar om produktion och innefattar slaktkropps-tillväxt, fett och klassning. Höga värden är positiva och värden över 100 betyder att djuret är bättre än rasens medeltal. De tre indexen Fix, Mix och Pix sammanvägs till ett totalt **Avelsindex**.

I Avelsindex lägger raserna olika stor vikt vid olika egenskaper. Det är respektive rasförning som fått avgöra hur egenskaperna ska viktas. Eftersom ett visst antal djur krävs för att få korrekta avelsvärden så körs inte avelsvärden på de raser med få individer.

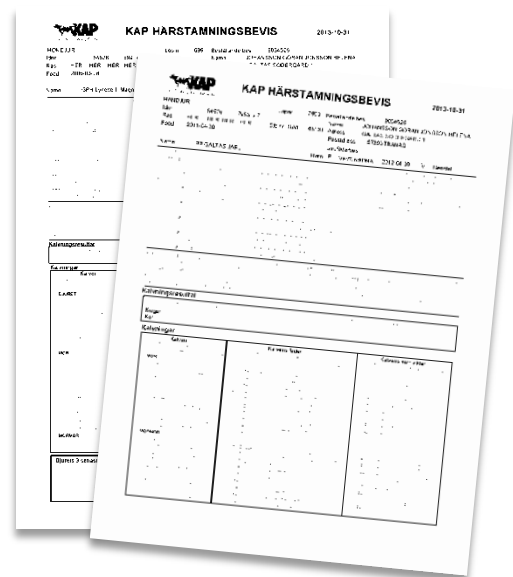
Avelsvärdena skickas inte ut automatiskt utan finns att skrivas ut från www.vxa.se från 15 maj och 15 november (se mer info om utskrifterna längre ner). Men de kan också beställas från Växa Sverige. För mera detaljer om avelsvärdena se Taurus publikation **Att arbeta med avel i dikalvsproduktionen**. Den finns att beställa från deras hemsida www.taurus.mu

Redovisningar, Kokort, Härstamningsbevis

Redovisning Enskilda Kor och Ungdjursredovisning skickas ut två gånger per år (mitten av maj och mitten av november). Besätt-

ningsredovisningen skickas ut mitten i november.

Automatbeställning kan läggas in på Kokort, dvs att kokort automatiskt skickas ut på alla födda kvigkalvar direkt efter födseln. Härstamningsbevis skrivs ut från www.vxa.se eller beställs från Växa Sverige. Endast officiella uppgifter skrivs ut på Härstamningsbeviset. Officiella uppgifter får en kalv om besättningen är ansluten till KAP Avel i samband med födseln. Kalv som föds i besättningen som inte är ansluten till KAP Avel kan aldrig få officiella uppgifter. Ett härstamningsbevis som beställs på en sådan kalv är i princip tomt.

Avgifter för medlemskap

För att vara medlem måste man betala en årlig besättningsavgift och en årlig avgift för aktiviteten KAP, avgift per djur tillkommer, faktureras månadsvis.

Aktuella avgifter och priser för kokort, Härstamningsbevis mm finns i vår prislista på www.vxa.se

Eftersom Växa Sverige är en Ekonomisk Förening måste alla betala in en insats. Den lägsta insatsen är för närvarande 1000 kr. Insatserna regleras/faktureras 1 gång per år vid årsskiftet. Insatsen betalas tillbaka vid utträde ur föreningen.

KAP-året

Kontrollåret börjar den 1 september och slutar den 31 augusti. Under hösten är det dags för **200-dagarsvägning**. Intervallet är 150-250 dagar.

Beställ vägningsbevakningslista eller ta ut den själv från www.vxa.se titta på listan när det sista datumet för vägning är för den förstfödda kalven. Blir kalvarna vägda utanför intervallet registreras vikten som övrig vikt och djuret får ingen korrigerad vikt.

Ring din driftsplats och boka tid för vägning. Om 200-dagarsvikten inte ligger till grund för stambokföring kan djurägaren väga den själv.

Inför vägningsbesöken fundera över om fler saker kan göras samtidigt t.ex. **avhorning, dräktighetsundersökning**, provtagning i **BVD** eller **Paratuberkulos**-programmen, **foderstat** och uttag av **foderprover**.

Analysresultatet är grunden till olika foderstater som vi kan hjälpa till med. Vi har foderborrar för utlåning och foderpåsar med följese-del.

I samband med vägningen är det intressant att göra en **produktionsuppföljning** för att se hur årets kalvar växt i jämförelse med tidigare år eller andra besättningar i KAP.

När betäckningssäsongen är slut ska **betäckningar** rapporteras in (se stycket högre upp hur rapportering sker).

1 november körs **avelsvärdering**, på renrasiga djur. Ett par veckor efter avelsvärderingen **skickas redovisningar ut** (Besättningsredovisning, redovisningar över Enskilda kor samt Ungdjur). Se till att alla vägningar och betäckningar är inrapporterade någon vecka innan avelsvärderingen.

I mitten av november publiceras **topplistor** på www.sweebv.info för de tjurkalvar, avelstjurar och avelskor som hamnar högst i avelsvärderingen.

Efter årsskiftet börjar som regel kalvningarna. Vägning av kalven ska helst göras samma dag kalven föds eller senast inom fyra dagar. Utan **födelsevikt** blir det inga korrigerade vikter vid 200 dagar och 365 dagars- vägningen.

1-årsvägningen måste göras i åldersintervallet 325-425 dagar. Har du utspridd kalvnings-säsong måste du väga vid flera tillfällen. Håll koll på vägningsbevakningen och beställ vägning tid i god tid om vikten ska registreras som assistentvägd.

Var beredd på att i samband med ettårs-vägningen måste några kalvar kontrollvägas. Fem procent av de kalvar som föds under året ska **kontrollvägas**. Kalvarna bör vara under 15 dagar vid kontrollvägningen. Du kan få tips och råd om vilka typer av vågar det finns.

1 maj är det återigen dags för avelsvärdering. Utskick av redovisningar på Enskilda Kor och Ungdjur påbörjas i mitten av maj. Se till att rapportera in vägningar och kalvningar någon vecka innan avelsvärderingen.

Inför betessäsongen glöm inte att **verifiera stamtjuren** (se stycket högre upp om betäckningar).

Webbutskrifter från Mina Tjänster

Listor med **Aktiva/Utgångna djur, Kalvningar, Fruktksamhet** (betäckningar o semineringar), **Slaktresultat, Vägningar** (vägningsbevakning och korrigerade vikter), **Stambokföring, Härstamningsbevis** och **Avelsvärden** finns att skrivas ut från webben.

Det som krävs är lösenord till Mina Tjänster, kontakta kundsupport 010-471 06 60 eller kundsupport@vxa.se för att beställa detta. Logga sedan in via www.vxa.se leta dig sedan nedåt till KAP och klicka där på KAP-rapporter.

Ett tips! Klicka i högra kanten där det står Favorit, då hamnar KAP överst i Mina Tjänster.Handledningen till utskrifterna i KAP-rapporter finns under **Hjälp**, se där

KKPC (Kokontrollen på PC)

KKPC är ett program speciellt framtaget för mjölk och köttbesättningar. Den innehåller en godkänd stalljournal för kalvningar, inköp och försäljningar, det går också att rapportera vägningar, betäckningar, semineringar, namn, hornstatus o s v. Programmet räknar också ut tillväxter och tillväxtprognoser.

Organisationer i avelsarbetet för nötkött

- Regler för avel med nötkreatur finns i Statens Jordbruksverks föreskrifter 1994:83 om nötkreatur som används till avel och de övervakas av Länsstyrelsen.
- Växa Sverige är på uppdrag av Statens Jordbruksverk huvudman för den officiella nötkontrollen och fastställer tillämpningsföreskrifter och övervakar att arbetet fungerar planenligt. Nötkontrollnämnden ansvarar för övervakningen.
- Växa Sverige sköter arbetet regionalt och ansvarar även för seminverksamhet, förebyggande hälsovård, bekämpningsprogram och rådgivning
- Växa Sverige är officiell avelsorganisation på uppdrag av Jordbruksverket att avelsvärdera mjölk- och köttrasdjur.
- VikingGenetics står för produktion av sperma för både kött- och mjölkraserna. De har även embryoverksamhet och ansvar för spermaimporter.
- På SLU, Sveriges lantbruksuniversitet, institutionen för husdjursgenetik, bedrivs forskning i avelsfrågor för mjölk- och köttproduktion.
- NAB, Nordiska avelsföreningen för biff-raser är fälthuvudman för stambokföring av djur. I NAB ingår rasföreningar för angus, blonde d'aquitaine, charolais, hereford, highland cattle, limousin och simmental
- Svensk Köttrasprövning AB ansvarar för stationsprövning av köttrastjurar.

Se också Bilagor:

1. Formler för beräkning av korrigerade vikter i KAP.
2. Viktkrav för stambokföring i NABs stambok.
3. Bestämmelser angående KAP, Kött Avel Produktion.

Vi förenklar
din vardag!

Kontaktuppgifter

Datasupport KKPC

Vid frågor som gäller användningen av KKPC, kontakta Kundservice på Växa Sverige, telefon: 010-471 06 60, e-post: kundsupport@vxa.se

Fel i CDB eller KAP

Kontakta vår personal i Kalmar vid fel i och KAP, utskrift av avelsvärden, Stamboksbevis, H-bevis, registrering av vikter, skanning av kalvningar, in och utrapporteringar och betäckningar. 010-471 09 00 kokontroll@vxa.se
Växa Sverige, Box 814, 391 28 Kalmar

Allmänna frågor KAP, KKPC

Kristina Remgård-Gredenvall, 010-471 09 06, kristina.remgard@vxa.se
Övrig personal och driftsplatser hittas på www.vxa.se, se rubriken Sök anställd

Vår hemsida

På vår hemsida www.vxa.se under Rådgivning & service/Mjök & Köttdata/Köttdata(vänstra kanten) finns mer info om KAP. Se bl a Dokument & länkar (högra kanten) där finns t ex olika blanketter.